

DEEL 1

Hoofdstuk 1 (Maarten)

Mijn gedachten dwaalden af tijdens het werken in mijn moestuin, zoals zo vaak. Soms bracht me dat op ideeën, bijvoorbeeld om een briefje op te hangen bij Albert Heijn. Wie groenten verbouwt kent zijn krachten én zijn zwaktes. Mijn gewrichten schreeuwden om rust. Ik had hulp nodig. De enige met wie ik sprak over het briefje was mijn zus.

‘Durf je dat, hulp inschakelen van een wildvreemde?’ reageerde ze.

Ik weet best dat ik kwetsbaar ben als alleenstaande, oude man, maar mijn behoefte aan contact was sterk genoeg om het erop te wagen. Ik snakte naar iemand in mijn leven, al genoot ik ook van de stilte op mijn land.

In mezelf praten werd een gewoonte, maar het gemopper tegen het onkruid en de vorst was nieuw. Ik had nieuwe vijanden. De hazen vochten voor hun territorium op mijn land. De aangevreten slabladeren waren het levende bewijs dat ik mijn moestuin deelde. Ik beschermde mijn gewassen door een net te spannen, maar de hazen wonnen terrein.

Ik leek in gevecht met Moeder Natuur, maar eigenlijk keerde ik me tegen mezelf als een gevangene van mijn eigen lijf. Hoe meer last ik kreeg van mijn gewrichten, hoe luider mijn protest.

Na een leven lang groenten verbouwen was de rek eruit. Dat voelde als falen, al hoopte ik op een oplossing. In gedachten liep ik niet meer alleen over mijn land. Vurig verlangde ik naar iemand die me wilde helpen.

‘Heb ik een keus?’ vroeg ik, zonder een antwoord te verwachten van mijn zus. Ik had direct spijt.

‘Hoe bedoel je?’

Ze had geen idee welke prijs je betaalt voor het levenslang rooien van aardappels, het omploegen van aarde en het sjouwen van kisten. Het was haar bespaard gebleven en zelfs als ze het zich kon voorstellen dan woog mijn ellende nooit op tegen die van haar.

‘Ik wil hier blijven wonen, maar het onkruid neemt het over van de sla, wortelen en bietjes. Ik kan het niet meer aanzien.’

‘Ach, een beetje onkruid, lig je daar wakker van? Is dat waarom je je land en boerderij toevertrouwt aan de eerste de beste mafketel die reageert?’

Ik zuchtte en wilde ophangen, maar mijn zus gaf niet op.

‘Waarom niet, misschien kan ik dan nog een beetje genieten van mijn oude dag.’

‘Je moet het zelf weten.’

Zo eindigde ze altijd. Wat ik met haar waarschuwing deed, was mijn verantwoordelijkheid... tenminste, dat wilde ze me laten geloven. Mijn zus pantserde zich tegen het kwaad dat ze overal zag door haar eigen ogen en die van mij.

‘Waarschijnlijk komt er toch niemand op af.’ Ik ging van het ergste uit, ook al fantaseerde ik over een maatje.

‘Hoe kom je daar nou bij?’

‘Wie zoekt er nou het gezelschap van zo’n ouwe man.’

‘Wacht maar tot ze doorhebben waar je woont. Je hebt geen idee wat voor soort figuren dat aantrekt.’

‘Laat maar komen, ik ben benieuwd.’ In gedachten zag ik hem voor me; gespierd, tatoeages, krullend haar en een iets te krappe spijkerbroek.

Mijn zus was meestal de eerste die ik belde als ik wat te vertellen had. We begrepen elkaar, ook al kampten we met heel andere problemen. Mijn zus probeerde om een zo normaal mogelijk bestaan op te bouwen met haar gezin, iets waar ik jaloers op was. Mij lukte het niet om binnen de lijntjes te blijven. Meestal kwam ik er pas achter waar de lijntjes lagen als ik eroverheen was gestapt. Liever leefde ik afgesneden van de rest van de wereld. Ik trok me steeds minder aan van anderen, één van de zegeningen van het bestaan als tuinder. Ik dopte mijn eigen boontjes, letterlijk en figuurlijk. Ik kleurde binnen en buiten de lijntjes met mijn eigen kleurenpalet, kleuren die vloekten met die van anderen. Als zij zich daaraan stoorden, dan bleven ze maar uit de buurt.

Mijn zus begreep waarom ik geen vrouw had. Trouwen was voor mij ondenkbaar. Als jongvolwassene viel dat niet uit te leggen. Het was alsof ik in de verkeerde film zat. Mijn zus leerde me om in mijn rol te

kruipen en mezelf onzichtbaar te maken. Ik oefende met haar hoe ik me kon verweren tegen de schuine moppen van mijn broers. Ik begreep hun seksistische grappen net zomin als de Latijnse liturgie van de pastoor. Ik bolde mijn handen, hield denkbeeldige borsten vast en grijsde erbij alsof ik er wel pap van lustte, terwijl ik me er geen voorstelling bij kon maken.

De relatie met mijn zus veranderde sinds ze wist dat ik op jonge mannen viel; niet minderjarig, maar in de kracht van hun leven. Mannen die haar zonen konden zijn. Haar onbegrip lag besloten in haar waarschuwingen, verzuchtingen en vooral in haar stilzwijgen.

Het gesprek met mijn zus over mijn oproep voor hulp werd onderbroken door een auto die over mijn oprit reed. Het opspattende grind dat bezoekers aankondigde, stelde me gerust, al kreeg ik zelden onverwachts visite. Als je zo lang alleen bent als ik, dan is het prettig om voorbereid te zijn. Mijn domein voelt als een tweede huid, waarin ik elke dag een beetje meer verdwijn.

‘Ik heb bezoek. Ik bel je later wel terug,’ kapte ik het gesprek af.

‘Dat is je geraden; ik hoor liever jou dan de politie als je met een mes tussen je ribben bent gevonden.’

Opgelucht verbrak ik de verbinding. Ik keek naar de auto die naderde. Ik herkende de bestuurder niet en dat verontrustte me. Was ik misschien vergeetachtiger dan ik dacht? Toen ik het portier hoorde dichtslaan, zag ik hem. Hij leek op een vage bekende in zijn versleten spijkerbroek. Zijn gerafelde broekspijpen hingen over zijn schoenen. Hij kwam dichterbij, er zat een kleine pauze tussen elke stap. Hij wendde zijn blik af om deze daarna weer op me te richten. Ik ging ogenschijnlijk onbewogen door met het onkruid wieden, totdat hij voor me stond. Hij keek naar de moddervlekken op mijn broek en mijn opgestroopte blouse. Ik stond op om zijn uitgestrekte hand te aanvaarden.

‘Ik ben Henk.’

‘Aangenaam, Henk, ik ben Maarten. Wat brengt je hier?’

‘Je oproep in de Albert Heijn. Ben je nog op zoek of heb je al iemand gevonden?’

Ik kon hem alleen maar aankijken. Was hij echt op mijn briefje afgekomen? Had hij interesse... dat moest wel, wat deed hij hier anders?

Wat zou hij van me denken? Ik woonde tussen chirurgen, advocaten en architecten die mij alleen aanspraken over achterstallig onderhoud. Dacht hij dat ik één van hen zou zijn? Dan was hij een illusie armer. Zijn blik was afwisselend gericht op de horizon en mij. Hij pakte een lege emmer, gebruikte deze als kruk en liet het landschap op zich inwerken. Op dat moment hoopte ik dat ...